

РУСЛАНИ

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 1/2 го. по полудні.

Редакція, адміністрація, і експедиція „Руслана“ при ул. Осолінських ч. II. партер (Фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.

Рукописи зержає ся лише наперед е застережене.

Рекламації неопечатані е вільні від порта. — Оголошеня значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надсланім“ 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

„Вирвеш ми очи і душу мь вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш. бо руске ми сердце і ліра руска.“ — 3 Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Передплата

на „РУСЛАНА“ всиномть:

з Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на шв року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долларів, або 12 рублів; з висилкою двічі в тижни: 5 1/2 доллара, або 10 рублів; з висилкою що суботи 4 1/2 доллара, або 9 рублів.
Поодинокє число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ.

З днем 1. лат. січня 1911. р. пічне наша часопись виходить в значно розширенім обемі. — Передплата буде вносити:

В Австро-Угорщині:

річно 24 К; шврічно 12 К; чвертьрічно 6 К; місячно 2 К.

За границю:

річно з щоденною висилкою: 7 долларів або 14 рублів; з дворазовою висилкою в тижни 6 долларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долларів або 10 рублів.

Похід против духовенства.

(Конець).

II.

Гілки „Діла“ у відношеню его до духовенства загально відомі. Чи они частійше, чи рідше виходять на яву, се залежить від гумору і темпераменту редакторів, а ще частійше від приказу панів хлібодавців, котрі в потребі виють і викинути редактора за поріг, як викинули п. Цегельского.

Сего вимагає також політичний інтерес „Народного Комітету“, щоби не занадто чіпляти ся духовенства, котре ботрібне і д-рови К. Левицкому і самому „Ділу“. Отже простий „хлопский розум“, а не переконанє і уподобанє сердца, наказує „Ділу“ захувати до певного часу миру в напастях на духовенство.

Всеж таки й оно не може затаїти свого невдоволеня, що і в нас заносить ся на щось нове, на християнсько-суспільну партію, — кажемо: лише заносить ся, бо ще мабуть прийде ся почекати, заким чаше заголомшене духовенство і всі сьвітські, прихильні ему люди зрозуміють, що така партія потрібна і корисна і конечна для руского народу.

Тимчасом радикальні і социял-демократичні часописи, замість писати о тім, як „товариші“ господарують нераз по касах для хорих, присьвячують відважно богато місця духовенству, очевидно у своїм дусі. Они воюють з ним не за національні переконання, а за клерикалізм і — сьмійте ся, народи! — за визиск селян. Рубач у Львові заробляє за короткий зимовий день найменше 5 К — і він до того не потребував жадних гімназій та університетів. А сьвященники сами найліпше знають, чи кождий з них має пять корон денно доходу і як тепер на селах платять „попам“ за їх працю.

Перегляньмо кілька чисел часописий сих „наших“ людей!

В Павелчу, станіславівского повіта, „піп“ Іван Стефанчук очевидно думає, що коли вільно радикалам бороти ся з попами, то вільно і попам бороти ся з радикалами. Отже „Гром. Голос“ ч. 46 переконує его, що він „криком з амбони не повинен старати ся тягнути темних людей за своїм клерикальним хвостом“ — лише повинен їх лишити радикалам. Справді, хто знає, чи не ліпше було би лишити дурнів радикалам, хоч уже й так мають їх досить. — В сій дописи Преосьв. Епископ Хомишин названий „Грицем, кириником нашого округа“...

На село Рошнів у Товмаккім „якась кара спала з приходом попа Матія Велигорского, котрий вічно горлає на Січ, на радикалів, називаючи їх безбожниками, антихристами, чортами. А лупій з него не аби я ий: За шлюбні дре по 10 К, за передшлюбні протоколи по 6 К, а крім того курий, хліба без міри. Молодих, бажаючих ся вінчати, переслідуює, як може. І т. д. (Гром Голос ч. 44). Шкода, що при сій нагоді „Гром. Голос“ не подав, кільки заробляють адвокати від наших селян за терміни, на котрі навіть не показують ся. Може би др. Трильовский або Данилович і Макух подав свої адвокатські такси до газети.

В. І. Масляк.

Римлянка.

(Кілька слів з приводу повести Теодора Бске Хомиńskiego: „Ostatni Rzymianie“.

Як порохавий підтятий дуб хилила ся стара держава римска над беріг неминучої пропасти. Уже за наслідників першого цїсаря римского Октавіана, виявили ся перші шілини на тім безмежнім велеті, який за сімсот літ свого ествованя став паном цілого тодішнього сьвіта. Упадок моралі, давної чесноти і бодрости а відтак безоглядна політика економічна римских вельмож спричинила тую гніль і ті нездорові відносини, що кинули Рим на збіч, під якою жевріли вулкани. Старі боги Олімпу пережили ся і як би не хотіли вже піклувати ся колишніми своїми любимцями, зрекли ся своєї ролі бо вихованій на пізнійшій літературі грецький скептик, глузував немилосерно із Зевеса і Юнони; настав вік гірких між собою взаємин, а як каже римский поет Овідій: „Утїкла з землі послїдна богиня Астреа, яка була богинею справедливости і законів“. По одній стороні власть і самоволя, богатство і уживанє сьвіта, по другій чорвє рабство невільників, голод і холод, загальне невдоволенє, а понад тим всім химерність монархів, та інтрига двірської камариллі, ізаа чого вийшли такі обставини, що з часом престіл римский став грищем в руках преторіанів або двірської сторожи, а висша суспільність що раз більше вікчемніла в нагінці за наживою, значінем і уживанєм сьвіта. Ті найбільшійші і цілком знехтовані знайшли захист під раменами Христа. Міліони поневоленої бідної людности горнуть ся до нової науки, бо она несла їм моральну потїху в їх незавиднім горю, в їх недолі. Сильне як

скала право любови ближнього самою сутію тої науки стало гуртувати всіх в одну громаду, всіх, що чули себе обдертими з прав і поневоленими в найсьвятійших почуванях. Животворна сила тої течії налякала сподвижників давного порядку, тому появили ся доноси, а відтак переслідуня Християн, які за деяких цїсарів зазначили ся ріками християнської крови. Те говене синів Христа тревало більше як 200 літ, поки Константин Великий не надав церкві Христовій рівноправности з релігією давного поганьского ладу. Постанови Константина Великого звївечив Юліан Апостата в IV. віці. З того часу стало відживати давне поганьство, а в Римі, який був осередком західно-римської держави, появил ся напрям, щоби привернути почесть старим богам і старим законам, наколи дальші наслідники Юліана хотять поставити християнство на становище державної релігії. По році 350 державою римскою правлять два імператори. В Византиї в нинішнім Царгороді, котра була столицею східно-римских країв, править старий розважний і досвідчений в бою Теодозий. Західно римскою державою володіє „божеский“, але загонистий, недоліток імператор Валентиніян. Оба були християни і в них обох є потроха староримської крови і оба мають ту саму ціль, щоби християнство поставити на чільнім місци, бо оба стоять під впливом мудрого, енергичного епископа і пізнійше сьвятого Амврозія, який живе постійно в Медиолані, і зорким оком слїдить за дальшим єї розвитком. В Римі самім, до якого римські імператори не мали ще довіря, правлять намісники і ті є найчастійше поганями, бо яко погани, а до того перворядні аристократи не зривади з традицією і з давними порядками тим більше, що демократичний характер християнства стоєв в супереч з їх привичками, з їх вихованєм і з їх історіософією.

Такі були обставини під конець IV. віку

і з того часу взяв знатний польський писатель Jeske Choinński тему до своєї гарної повісти: „Ostatni Rzymianie“, в якій змалював не лише образ сучасних подій, але також чудовий тип жінки патріотки, що до послїдної хвилі життя остає вірною народним ідеалам.

На чолі західно римської держави стоїть, як було сказаво, імператор Валентиніян, східно-римский володар Теодозий був приневолений поділити ся з ним властїю, але умів він не втратити свого впливу, бо дійсну власть зложив він в руки короля Алеманів Арбогаста і ему яко начальному вождови і приятел-ви поручив найперше оборону границь західної імперії перед хижацтвом Франків і Германів, а заедно велів ему не спускати ока з поведеня Валентиніяна. Двірська камарилля зуміла настроїти Валентиніяна против Арбогаста, отож рішив ся він визволити зпід кормиги приятеля свого соперника. Недосьвідчений і нерозважний хоче піти на перекр Теодозієви і атакує его політику з найчутливішої сторони. Теодозий знав, що християнство доти не стане на властивім місци, поки не стане оно релігією загалу як в Римі, так і в Італії. Не йшов однак на пробій, бо і не почував ся на силах, а відтак хотів, щоби раз враз ослаблюче поганьство перетравило ся до решти само через себе. Тої самої гадки є медиоланський епископ Амврозий і римский епископ Сириций. За їх порадою передає Теодозий начальну власть над Римом і Італією поганам, бо не драгуючи загалу, тим способом приєднує собі малькотентів. Валентиніян терпить се до якогось часу, а на останку наущений двораками, хоче надати тій політиці инакший напрям. Вибирає одного з воеводів галійских полків, зримченого Галля, Вінфріда Фабриція і замість післати его з війском на поміч Арбогастови против Франків, легковажить приказ старого полководця і посилає его потайки до Риму з тай-

В тім самім числі «Гром. Голосу» дістав почесне і «піп» Петрицький з Колоколина в Рогатинщині. Він добрий для «Діла» патріот, але для «Гром. Голосу» він нічого не варт через те, що задер ся з д-ром Сев. Даниловичем, радикальним рабіном з Бурштина. Сего досить, щоб єму випімнути всі кури, які коли дістав у славнім Колоколіні. Але кілька заробив др. Данилович від селян і як цінить свою адвокатську роботу, сего «Гром. Голос» для хлопів не напише. Велика шкода, бо можна би порівнати.

Допись з Вишенки в городецькім повіті в «Гром. Голосі» ч. 44. починає ся так: «Про наше село ніхто ніколи не чув. Десь дістали ми одну газету й другу (не Місіонар, бо там стоїть лише про небо й пекло — а ми й так знаємо, що до неба не дістанемо ся, хиба кривдник який, а хлоп ко-го кривдить?... а пекло, то ми й за жи-я знаємо) — і от у тих газетах чуємо, що там і там людям діє ся ліпше, що в тім або тім селі люди гуртують ся разом, аби зарадити своїй біді — тай і собі ми таке саме загадали. Є у нас якась Читальня — але ніхто в ній не читає. Встид тай ганьба, бо село велике і людей письменних досить, а як вийдуть люди з церкви — той чіхнеть ся в голову, понарікає на біду, той піде до коршми, а той піде з попом радити, як би то загригти красні початки Січи — і з того всего яка біда була, така й на далі лишає ся». Хто винен тому? А хтож би, як не шп! «Лише ви, панотченьку, і вилямполізи й свічкогаси, не псуйте народ-ного діла!...»

Допись з Іспаса в Коломийщині в «Гром. Голосі» ч. 44: «В неділю дня 28. серпня кричав піп Данилович в церкві під час проповіді, що через «Громадский Голос» не може заложити товариства Серця Ісусового, але мовляв «маю вже 100 членів таки більше як вони» (зн. місцеві радикали). Не меречимо, що піп Данилович має 100 членів, які рекрутують ся з темних бабів, лямполізів, а вкінці з всяких «нечестив-ців», які в тім товаристві хотять спасати за 2 К свою грішну душу. Нас радикалі-

ним приказом, щоби Фабрицій понизив в Римі і в Італії всі поганські святині, силою перевів Римляни на християнство і в сей спосіб приспівив задушевній мрії Валентиніяна, який хотів показати ся більше енергічний чим Теодозій. В Римі не сподіває ся ніхто такого гостя. Перший консуль римський Аврелій Симмах видає дочку за сина римського префекта (посадника) Николи Флявіяна. Оба достойники не люблять християн, бо ті за час ліпшої долі не були вже тими смирними жертвами давної поганської нетерпимости. Чуючи за собою власть монархів, дуже нерадо видять на чолі Італії і міста поган. Они допускають ся дуже часто ексцесів і насильства, бо не раді сему, що поганство знова відживає. Бута їх росте ще більше, коли довідали ся, в яких цілях прибув Фабрицій. І як раз, коли весільний почот під проводом жреців вів дочки консуля в дім єї судженого, кидають ся за покликком диякона Прокопія на поган; кількох убивають, многих ранять а між ними і жрекиню богині Вести, Фавсту Авзонію. Воевода Фабрицій мусів з приводу свого уряду яко начальник римської обсади сторожати поряд у, а була се для него дуже добра нагода, поперти акцію християн силою війська, знищити за одним подвигом весь римський патриціят, вібраний на сім весілію і в сей спосіб зробити значний крок наперед в напрямі своєї цілі. Однак Фабрицій на разі вдержав ся від сего кроку і се іменно тому. Найперше не мав потрібної сили, відтак бачив, що за нащадками старинних римських родів, до яких причисляли себе і Симмах і Флявіян і більша часть сенаторів, стоїть велика сила одновірців. Не похваляв плянів Валентиніяна і плянів Фабриція римський єпископ Сирицій, а на останку Фабрицій розгорів пристрастною любовю до тої жрекині Фавсти Авзонії, котру навіть оборонив, спасаючи єї житє перед напастю християн.

(Конець буде).

мало обходить тов-о Серця Ісусового, яке закладає піп Данилович для туманеня люд-дям, мало обходить те, що він іменує свята-ми та рівноапостольними таких людей, яких місце скорше в криміналі як на небі, — але обходить їх те, що у церковній скарбоні має бути нелад, отже піп — зло-дій.. І се без ніяких доказів.

Парох з Бережан, о. Т. Кордуба, роз-слав уже давно своїм знакомам письма з консисторії, суду і староства, де сї вла-сти називають всі напасти на него безпід-ставними і злобними брехнями; однак се не пер-шаджає якомусь бережанському со-ціал-демократови наново пригадувати в «Зе-млі і волі» ч. 44. ті самі доноси і брехні, очивині для скріпленя соціалістичної ро-боти в Бережанах, про яку пише. Знає, чим скріплювати..

Календар посла Трильовського «Запоро-жень» подає для науки селян між иншим такі образки: 1. Грубезний святичник з ор-даром і пелеріною забирає гроші із скар-бони; 2. різні святичники, деякі з піяцки-ми носами, танцюють з жінчинами; якийсь худий грає їм на п'яно; 3. препоганій, грубий «піп» не вино; 4. грубий святичник*) стоїть перед кухаром і оба ведуть таку розмову:

К у х а р: Прошу панотця, що нині на обід варити?

О. Ч е р е в а ш к о: Гм, нині... нині піст. Тож зварить цибушки з бараболки... гм... рибу з галаретою... налисники з кон-фітурами, тай може ще капусту фашеровану з яйцями. Лиш уважайте, аби на маслі, а не на смальці, бо то піст. Тай доста варить, бо як уже пісно, то най хоть буде богато, аби чоловік міг покріпити слабе тіло.

І такі образки друкуює посол і адвокат, що сам вигодував ся на попівських книшах, чоловік, котрий сам міг нераз бачити, як переважна часть нашого духовенства про сто бідуює і голодує в теперішних дорогах часях.

В Галичині після статистики в судах є що року коло мільон т. зв. «багательок» і за ті пустяки забирають адвокати кілька мільонів корон річно. Замість, щоби ті но-вітні спасителі народу у своїх видавництвах навчали нарід, не процесувати ся за дур-ниці, они випомінають «попам» кожду кур-ку, а самі частенько рахують собі за тер-міни, на котрих нераз і слова не промовлять, по кілька і кількадесят корон. Ми ще не чули, щоб котрий адвокат на вічах научав селян, що шкода кількох корон на «писко-ву» справу, але про кури чуємо що тяжня. Ох! ті кури та книші! кілька они дурних радикалів вигодували!...

І дивує ся, що по таким безнастаннім радикальним почеснім святиченикам у Стані-славові не хотіли бачити у касні ані «Гр. Голосу» ані «Землі і Волі» (читаємо о тім в «Гром. Голосі» ч. 46). Радикали дивують ся, що їх опришківство уже надоїло святи-ченикам..

Переглянувши так найновіші часописи наших приятелів, ми бачимо виразно, яка «чорна хмара» збирає ся над нашим духо-венством. Систематично, уже від літ, що тяжня іде така радикальна наука, зложена з клевет, на села і підкопує вплив і значі-не одиноких, попри учителях, інтелігентів на селах. Нема більшого ідіотизму, як до-писи на пів грамотних сільських радикалів, що за своїми учителями повторяють по га-зетах фрази про Йосифіньский патент, а самі за день роботи у «попа» рахують со-бі по 2 і по 3 К, а не по кілька «дудків», як во время оно. І нема більшого фарисей-ства, як словами Драгоманова: «неправда — не просвіта» заслонювати свою ніби-про-світу, як се роблять самі редактори ради-кальних часописів...

Слава Богу, що вже наші святиченики

*) Шкода, що календар сей не подає пор-трету «марного» посла д-ра Лагодинського. — Ред.

поміркували, що діє ся на нашій землі, яка доля жде їх і нарід, і починають ор-ганізувати ся. Крайна пора — і як най-скорше треба се зробити.

В справі зневаги нанесеної Св. Отцю Папі Пію Х. і католицькій вірі.

В «Вістнику станіславівської єпархії» (ч. XII 1910) поміщено отсей розпорядок Преосв. Епи-скопа о. д-ра Хомашина:

Як загально відомо, на дни 20. вересня с. р. посадник міста Риму Натан, голова масонів — жид, в своїй промові при нагоді обходження 40-літньої памяти загарбана Риму, зневажив в не-гідний і безличний спосіб як Св. Отца, так і правди віри католицької.

Зневага та є так нечувана і безлична, що на ню міг здобути ся вже не чоловік, але той, хто взяв на себе ролю звіра апокаліптичного. Не лише католик, але кождий, в кім не згасло еще світло природного розуму і почуте чести людської, сей мусить до крайности обурити ся на сего рода брутальности.

Не диво проте, що навіть в кругах нека-толицьких поведене Натана стало строго осу-джене. Навіть в кругах жидівських, котрі ще не вірвали з обьявленою релігією, дали ся чути го-лоси обуреня, як се стало ся на зборах жидів-ських в Берліні дня 6. жовтня.

Против брутального нападу Натана запроте-стував найперше сам Св. Отець Папа Пій Х. За єго голосом пішли католицькі народи, котрі відчули болючо зневагу нанесену Церкві і вірі. Збори і віча числячі нераз по кільканадцять ти-сяч учасників відбули ся по многих містах дер-жав європейських в цілі рішучого запротестованя против сеї так потворної зневаги, а заразом, щоби виразити свою любов і преданність для голови Церкви католицької а заразом заявити готовість оборони всіх прав приналежних все-леньському Пастиреві і Намісникови Христо-вому.

Щоби дати вираз зранених чувств св. віри і привязана до Св. Отца і з сторони нашої дієцезії, заряджую слідуєче: В найблизшу не-ділю по отриманю сего «Вістника» має кождий душпастир виголосити проповідь о Церкві като-лицькій, о єї судьбі і призначеню. Головно нале-жить представити, що Церков католицька, яко обручниця Христова (Єфес. V. 26—28) мусить поділяти судьбу Христову. Она мусить бути терням увінчана і переслідована як і Христос. Через те однак діти тої Церкви т. є. вірні не по-винні гіршити ся і в вірі слабнути, але противно еще тим більше кріпити ся в чувствах віри і приготувити ся до зношеня противностей і по-нижень також і що до себе самих, бо тільки той буде з Христом царствувати, хто з Христом терпить і Єго ту прославить. Сю черту головно тому треба представити, бо многи вірні не освід-домлені всесторонно в вірі і неутверджені руко-водять ся часто лишень мотивами і імпованем сего світа, і тому коли приходять на Церков проби і терпіня, сейчас гіршать ся і слабнуть в чувствах віри, подібно як Апостоли перед зісла-нем Духа св. еще не утверджені покинули Хри-ста в хвили Єго страстей і смерти крестної. Від-так належить представити вірним, що обовязком всіх дітей Церкви католицької єсть відчувати судьбу єї і всякими способами нести їй поміч і потіху. Головно сей обовязок тяжить зглядом Св. Отца, котрий є видимою головою Церквей на землі. Ми повинні наслідувати перших хри-стиян, котрі молили ся за св. Петра, коли був вкинений до вязниці. (Діян. XII. 3—6). Тому на-лежить заохотити вірних, щоби в своїх молитвах не забули о Св. Отцю Папі Римскім, а головно щоби в сегорічній пості перед Рождеством Хри-стовим сповідали ся і причащали ся в намірене Св. Отца, щоби бодай в той спосіб принести єму потіху і винагороду за всякі єго терпіня, а особливо за сегорічну зневагу.

При кінці розпоряджує Преосв. Епископ, які богослуженя на ту ціль належить відправити і проповіді та екзорти виголосити.

Розклад православної російської Церкви.

(Дальше).

Тепер приступає автор до пояснення, в якій значіно беруть жидівствующі Росіяни назву „Ізраель“. Під назвою „Ізраель“, каже він, розуміють російські Ізраїльтяни не „племя“ або нарід, але розуміють під назвою „Ізраель“ „ум, що видить Бога, або говорячи яснійше, того, в котрій втілила ся ідея Бога, або що носить в собі Божу ідею т. зн., що они беруть назву „Ізраель“ не в значіно народнім, але в значіно культуральнім. Через те хотять они сказати: що Жидом називає ся не той, що походить від Авраама, Ізаака і Якова, але той, що носить в своїй душі світло висшої жидівської культури в найбогатшій її формі.

Провідник російських Ізраїлтів називає ся у нас бого-чоловіком, людским утілесненем Бога. Тут автор успокоює своїх співвіруючих, щоби не лякали ся такого дивачного імени і тому пише: „Тільки не маєте чого боятися того містичного імени, бо під ним розуміють „Ізраїлти“ то само, що Жиди розуміють під виразами „isch elohim“, „nebia“ т. зн. божий чоловік, чоловіка, що стоїть духово і морально висше, чим інші люди на світі“.

Послідній з російських Ізраїлтів божих чоловіків був св. Котузовов. Був то чоловік, що був перенятий духом правдивих жидівських мужів. Він витерпів чимало переслідовань із сторони російського правительства. Мимо того головив він твердо і сміло своєю науку, яку він одержав від своїх попередників, а сам її усовершив і розвинув. Був він рідким знавцем людей; мав гаряче серце, а притім був дуже багатий; був відданий своєму народови з душею і тілом і тому був майже обожаний всіма громадами ізраїльської секти.

Коли Котузовов помер, то повстав за ним такий смуток, як у давних синів Ізраїля, коли помер Мойсей або Самуїл. Як колись у Жидів були звичайно назначувані провідники народу уже з гори, щоби заняти місце по смерті своїх попередників, так і нові Ізраїльтяни держали ся того біблійного звичаю, а не такого способу, в який вибирають ся рабіни в нинішніх часах, назначують з гори своїх провідників, однак не всі а тільки один чоловік, що має помежи ними найбільшу повагу. По Котузовові протягом однак довшого часу доси нікого не назначено. Довший час тривала борба, яку вели о провідництво визначні особи. Не ходило тут, як каже автор статті „Die russische Secte“, „Neu Israel“ о жадобу почесний і личну амбіцію; борба була ідеальніша, а іменно, щоби вибрати нового чоловіка відповідного до нового духа часу. Такий чоловік появиив ся перед кількома літами а називає ся він Василь Семіонович Любков. Має він пориваючу силу вимови, знає біблію і евангеліє і розуміє духа нового часу та знає погодити науку про Отця з новими соціальними ідеалами теперішнього часу. Притім є він образований і очитаний і робить дуже сильне вражінє своєю чаруючою особою.

В короткім часі удало ся йому згромадити довкола себе розбиті громади Нового Ізраїля, на котрі секта поділила ся. Для старших однак сектарів був він за острый і тому стала ся велика секта, розпадатися наново. Молодші, що лишили ся при Любкові прийняли назву, для відріжнення від старших „Синів Ізраїля“ (bnei Israel); старші носять назву „Старого Ізраїля“.

Перед тим вела секта, щоби так сказати, подвійне житє; перед світом була она православною, в дійсности жидівською (koszer). Яко православні ходили они звичайно до старогрецької церкви, давали ся обучувати православним священникам і удавали ся до них в урядових справах. Поза тим однак слухали своїх провідників і бороли ся навіть проти урядової російської Церкви.

Під Любковом відірвав ся „Новий Ізраїль“ зовсім від давньої своєї церкви. Їго члени по віддавали образи, лампки і все инше, що мали з давньої церкви, настоятелям сих старих церков; перестали зовсім хрестити ся, вінчати ся і хоронити ся через православних священників.

Се отверте вступленє „Нового Ізраїля“ проздратувало дуже російське духовенство і ви-

кликало гнів проти него, тим більше, що нові Ізраїлти не поперестали на тім, що подружжя заключені перед православним священником і після православного обряду є неважні. Наслідок сеї заяви був такий, що помежи Старими, а Новими Ізраїлтами повстала незгода; а ся незгода ставала щораз більша помежи мужами, а жінками, дітьми а родичами мішаних подружж, заключених межі Старими, а Новими Ізраїлтами і стала ся причиною, що жінки покидали мужів і діти і на відворот.

Щоби спинити нелад, який повстав помежи родинами, правительство не признавало подружжя заключуваних межі Новими Ізраїлтами законно важними, а в слід за тим уважали ся діти зроджені з таких подружж перед правом незаконними. Мимо того обстоєла секта, що до мішаних подружж при своїй першій заяві, а опирала ся на тім, що православні женять ся для інтересу, задля чого нема помежи такими подружжями любови і вірности, підчас коли межі подружжями повинна бути, після них, така єдність, як в кайданах, котрими скований є каторжник. Тож, коли у Нових Ізраїлтів нема помежи подружжями любови і згоди, то они розводять ся в такий самий спосіб, як се діє ся у Жидів.

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

З Відня пишуть нам вчерашного дня: „Рішуче домаганє поль. Кола, щоби закон про будову водних шляхів з 1901. р., був невідклично виконаний і щоби правительство приступило до будови галицького водного шляху довело до такого заострення, що треба неминучо числити ся з кабінетовим пересиленем, наколи в останній хвилі не поведе ся дійти до порозуміння. Презес Гломбінський, подав до відома міністра-предсідника становище парламент. комісії кола, однак, повне засіданє кола могло бути скликане на сьогодні (второк) в ранці перед засіданєм посоль. палати і тому обовязуюча ухвала що до становища кола супроти правительства і державних конечностей задля спору оводний галицький шлях може застати аж нині. З дотеперішнього настрю більшости поль. кола можна однак вносити, що в поль. колі переважать крайні струї, а се значилоб відступство поль. кола від правительственной більшости. Очевидно правительство, втративши більшість в пос. палаті, булоб приневолене до рішучого кроку і, як загально заперяють, бар. Бінерт предложив би Короні просьбу о відставку цілого кабінету.

Навіть колиб поль. коло поставило справу в лекшій троха формі і собі застерегло тільки вільну руку що до голосованя над будж. провізорією, булоб правительство приневолене до згаданого висше кроку. Таке рішенє повинно неминучо послідувати протягом нинішнього дня (вторника) і бар. Бінерт імовірно в середу явив би ся у цісаря із звітом про парламентарне і кабінетове переселенє і предложив би Короні просьбу о відставку кабінету.

З огляду на се, що несповна три тижні ділить нас від нового року, з котрим є тісно звязана конечність бюджетової провізорії, продовження банкового привілею і сербського торгового договору, можна припускати, що Корона поручилоб дотеперішньому кабінетови вести дальше урядові права. Се тимчасове міністерство мало би отже задачу, довести до утвореня нової парлам. більшости при участі Чехів, котрі радіб видобути ся з дотеперішнього безплідного становища. Однак се булоб можливе, колиб переведено порозумінє між Німцями і Чехами і тому перервані німецько-чеські переговори треба зараз навязати. Як відомо, Чехи опирали ся тому, щоби від правительства виїшли запросня на нові переговори і щоби їм провидив міністер-предсідник. Однак сей опір, вимірений проти теперішнього кабінету, устав би супроти кабінету, котрий в стані пересиленя набрав би прикмети тимчасового кабінету. Колиб таким побитом повело ся уложити бодай головні вигляди на порозумінє, та якийсь modus vivendi

між Німцями і Чехами, то уступилоб теперішня непевність і дійшло би до проясненя парламентарного і політичного положеня. Нема сумніву, що пересиленє в так опізнений для державних конечностей порі може відбити ся цілою вагою також на державній раді, котра протягом чотирех майже літ не спромогла ся втворити уладжених відносин і показала ся неспосібною не то вже до полагоди державних, але навіть вельми досяглих народних конечностей, як н. пр. суспільної безпеки.

Християнські суспільники др. Гесман і Фінк переговорювали з президією польского кола в справі водних шляхів, щоби довести до якогось порозуміня і запобігти парламентарному пересиленю в так важній хвилі. Однак Поляки обставали при тім, що мусять мати певну поруку що до виконаня закона і будови галицького водного шляху. Домагали ся отже, щоби правительство при будж. провізорії заявило, що водний шлях буде виконаний і що потрібні кошти будуть приготовлені. Христ. суспільники вказували на се, що годі покрити коштів будови водних шляхів лучити з будж. провізорією і звертали увагу на се, що в правильнім бюджеті на 1911 можна би вставити покритє сих видатків. Запитували отже, чи правительство згодилоб ся на се, але відповідь правительна була перечна. Таким способом посередництво христ. суспільників не довело до діля

Барон Кіарі, предсідник бюджет. комісії заявив, що ще передчасно було би говорити про зірване поль. кола з правительством, але колиб польске коло перейшло в опозицію, то се довелоб до далекосяглих послідовностей, бо правительство втратилоб більшість, а такий крок поль. кола відбив би ся не тільки на правительстві, але і на парламенті.

Німецькі сторонництва вважають поступованє польского кола зверненім проти Німців.

Др. Сильвестер висловив ся, що не можна ще знати, чи бар. Бінерт зараз подав би ся о відставку з цілим кабінетом, чи уступили би лише деякі польскому колу нелюбі міністри (головно звернена нехїть кола проти д-ра Білінського і д-ра Вайскірхнера), чи відослав би парламент знов до дому. На всякий спосіб в парламентарних і правительственных кругах уважають сучасне положенє вельми поважним.

Ми подаємо цілу допись з Відня, яка ілюструвала настрої хвилі, а від себе додаємо отсі замітки на основі найновіших телеграм:

Скорше, чим можна було ще се вчєра перевидіти, наступило кабінетове пересиленє. Барон Бінерт ще вчєра після короткої кабінетової наради подав ся до димісії а нині вже явило ся відручне письмо цісаря, яким димісію приймає і дальше веденє справ аж до утвореня нового кабінету віддає в руки бар. Бінерта. Про зголошенє димісії повідомив бар. Бінерт репрезентантів всіх більших клубів, а між иншими прийняв також відпоручників руского клубу. Нині є річю майже певною, що місію утвореня нового кабінету одержить такий барон Бінерт та що з дотеперішних мініст. остануть в кабінеті др. Вайскірхнер, др. Штірк і міністер краввої оборони др. Георгі. Теку міністерства скарбу одержить на всякий случай Німець. Говорять також в парламентарних кругах, що теку міністра публичних робіт міг би одержати др. Гломбінський, а д-ра Дулембу мав би заступити пос. Чайковский. Та все те версії, які потуємо лише з дивникарского обовязку.

Новинки.

— Календар. В середу: руско-кат.: Наума; римо-кат.: Никаза. — В четвєр: руско-кат.: Авакума; римо-кат.: Фортуната.

— Гончі п. Бобиньского. Таким компліментом почастувало нашу часопись буддаїстичне „Діло“. А побіч сєго компліменту читаємо в „Ділі“ ще инші, в роді „безсоромнє спонюванє ролі гончої собака“, „уїдає на опозиційний напрям національної політики“, „рептилька“, „цебер денунціційних помий“. Не дармо каже німецька при-

повідка: „Wie der Schelm ist, so denkt er auch“. Так само редактори „Діла“. В політичній протівникови они бачуть лише те, до чого сами сносібні... Научившись всякого рода уличних епітетів, они в них такі сильні, що в „ругательстввах“ можуть навіть перевишити московських „босьяків“. А який се „чесний“ народ, то видно з сего, що панове редактори пустили ся вже на службу поліційних собак, та вюхають, хто міг бути автором статії „До збруї“, писаної з нагоди кількох фраз в промові пос. Олесницького. Страх благородні люди! Тільки нюх в них на разі заводить. Ну, се перша проба. Они, дуже сносібні, тож ще вишколять ся!... Обурює ся орган ісповідників Будди на нашу редакцію і торочить про те, немов би ми хотіли виступати протів опозиційного руху, який ведуть послі. Ігі! Та нехай би вели і найбільшу опозицію, колиб лише она принесла хосен справі. Опозиція — се не глупа річ, лише треба єї уміти вести та використати, щоби і послам принесла повагу і народови хосен. І віколи вікуди ми не виступали протів розумної опозиції. Ординарно також ложню є, немов би ми після подій в І. липня вдоволяли ся лише поміщуванем урядових комунікатів, які звалювали всю вину на нашу молодіж. Се рішуча неправда! Нехай „Діло“ прочитає ч. 136—7 нашої часописи а пере свідчить ся, що ми дуже ясно зазначили наше становиско, а навіть в недавній статії п. а. „Під розвагу академічній молодіж“ ми спокійно та безсторонно ще раз сю справу обговорили. А коли др. Дністрянський фотографував ся з судженими у Відні студентами, то першим дену циянтом сего ветаку було „Діло“, яке помістило сю фотографію у відбитці. А коли „Діло“ помістило безконтрольно крайню недотепну статію д-ра Дністрянського, в якій містили ся впрост неможливі покликки до академічної молодежи, то нехай вибачить „Діло“, що перед сими покликками мусіло вийти остережене. Права критики видерти собі не дамо, навіть тоді, коли воно поклонникам Будди не подобає ся. Колись те саме „Діло“, що виві стає в обороні посла Олесницького, хоть сей чоловік надто заслужений, щоби оборони з такої сторони потребував, колись те саме „Діло“ (за редакції Евгена Левицького) пси на него вшало. Нехай же не гніває ся „Діло“ за те, що ми висловили свій погляд про кілька фраз з промови поважаного посла, які пр-гарній, та високо річевій промові д-ра О. блеску не додали. А нехай „Діло“ не гніває ся також за те, коли єго буддаїстичні погляди та взагалі мозкова анархія редакторів впрост на кликують до потреби організації серед нашої суспільности, та до положеня кінця сему безголовю та безладю. — На разі досить, а схочуть панове з „Діла“ з нами дальше спорити, то ми готові... Лише панове, без уличних компліментів, які поклонникам Будди може до лица, але якими ми не раді би реванжувати ся.

— **Щедрий дарунок.** Впр. о. др. Іван Гробельський, кривошанин в Станіславові, закупив в Порохничку, своїм родинним місті, огород за 2.200 К і подарував єго порохничким Русинам на народні ціли. Се не перша щедра жертва на народні ціли Впр. о. д-ра Гробельського і най Всевишній дозволить єму ще довгі літа прожити в здоровлю та чинити тілко добра своїм родимцям, як доси робив. — *Порохничкий.*

— **В честь пам'яті Бориса Грінченка** відбув ся овод в „Українським клубі“ в Київі літературно-вокально-музичний вечорак з 17-ма точками в програмі. В вечерку уривав участь композитор Микола Лисенко з фортеп'яновим сольом.

— **На пам'ятник Т. Шевченка в Київі** зложило петербурскє „Благодієне тов-о“ 1.000 карбованців, які переслало об'єднаному комітєтові будови пам'ятника.

— **Нагороди Нобля.** В Штокгольмі роздано оводі дев'яти раз нагороди Нобля. Нагороду за праці з области фізики дістав проф. Вагдер Ваалє в Амстердаму, з области хемії проф. Валлях в Гетінген, з области медицини проф. Кессель в Гайдельбергу, а з области красного письменства Нільмець Павло Гайсе.

— **Справленє похибок.** В новинці „З людового театру“ (ч. 269) в 1. стрічці з гори, 3-ого стовпця має бути „Майже весь час“ а в 32 стрічці з гори замість „бльше“ має бути „ліпше“.

Оповідки.

— **Репертуар руского народного театру в Самборі.** В середу д. 14. грудня с. р. „Міра Ефрос“, штука з жидівського жита в 5 діях Я. Гордіна.

В четвер дня 15. грудня с. р. „Продана наречена“, опера в 3 діях Ф. Сметани.

В суботу дня 17. грудня с. р. „Madame Butterfly“, опера в 3 відслонях Пуччіні.

В неділю дня 18. грудня с. р. „Вій“, фантастична опера в 4 діях М. Л. Кропивницького.

В понеділок дня 19. грудня с. р. останне

препставленє „Під Івана Купала“, народний образ зі снівами і танцями в 4 діях Старицького.

— **Жертви на бурсу Руского Тов-а педагогічного.** Дальше надіслали в коровах Вп. Добреді: В. Курчак, Мельниця 3, Марія Джус, Жовква 1-06, М. Войтович, Стріліска 1, І. Левицький, Тенети-ска 1, С. Данилків, Гаї великі 1, В. Калужняк-кий, Іздебки 4, Т. Крилик, Чорна к. Пільзна 3-40, о. Т. Сембак, Тернопіль 1, Іван Пеленьский, Сянік 2, Іван Воронюк, Делятин 2, І. Новотний, Відень 1, І. Поплавский, Краків 2, О. Липань-ска, Бана 2, Тимотей Цувер, Букачівці 1-70, 1-70, М. Бобелик, Попеляни 3-40, Т. Семенюк, Чермін 3, Т. Зубрицкий, Львів 10, о. Я. Тарнав-ский, Станіславів 1, В. Сумик, Дрогобич 2, о. П. Боберский, Ваньовичі 5, Єр. Меєцький, Кру-шельниця 1, Ю. Зелез, Ярослав 1, Л. Коритов-ский, Краків 10, Мих. Сямко, Гребенці 1, І. Бур-чак, Бібрка 1, інж. Я. Винковський, Дрогобич 2, Д. Попович, Топільско 1, П. Лозинський, Яро-слав 1, о. Дорожинський, Висоцько 2, Лев Гошов-ский, Дзвиняч 1, Яків Петришак, Цішавів 2, Орест Дубинецький, Колошинці 2, Л. Меєцький, Відень 1, о. В. Кальба, збірка в церкві 17 К. Греняк, Баниця 2, І. Чепіль, Винники 1, М. Се-мельків, Єлень 1, В. Лыницький, Фольгарія 2, Марія Бурда, Любачів 1, З. Матковский і Бабія, Жукотин з преф. 2, Стефан Гуцуляк, Кути 1.

Телеграми

з дня 13. грудня.

Петербург. Говорять, що правительство має внести в думі начерк закона в справі прилуки виборської губернії до царства.

Париж. З Ріо де Ж.вейро доносять, що бразилійське війско обсадило остров Кобрас, на яким укріпила ся зворохоблена маринарка.

Народні взори до вишиваня і монограмів

на переписних листках можна д'стати в складах „Народної Торговлі“ по ціні 12 сотиків за штуку. На кождім переписнім листку є 2 взори до вишиваня і 6—7 монограмів. Ціла колекція взорів (52 картки, до 550 монограмів, 150 взорів до вишиваня) — коштує з почтою 5 К 50 с. По колекцію однако треба вже писати під адресою: Редакция економічної газети: „Голос Труда“ Львів, Жовківська 49. — Гроші найлучше з гори посилати, бо післяплата коштує дорожше. Цілі колекції дуже надають ся на різдвяні дарунки для наших дівчат і паночок. (1—2).

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицького князя Данила з угорским ко-ролем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Ціна 10 сот.

Прешбурский зїзд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історії великого ав-стрийского безкоролівя). Львів 1903. 8° ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстutowич, великий князь Литов-ско-русский. Історична монографія. Жовква 1905 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodub-ski. Львів 1906. 8° ст. 28 — Ціна 50 с.

Bogurodzica dzewicza z історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Історичні причини. Розвідки, замітки і ма-теріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Історичні причини і т. д. II. Львів 1909. мал. 8° ст. X+94. — Ціна 1 К 50 с.

Історичний розвій імені українсько-русского народу. Львів 1909, мал. 8° ст. 41. — Ціна 40 с

Pieczęcie książąt halicko-włodzimierskich z pierwszej poł. XIV. w. Краків 1909. мал. 8° ст. 22. — Ціна 40 с.

Pieczęcie bojarów halicko-włodzimierskich z pierwszej połowy XIV. w. Львів 1910 вел. 8° ст. 4. — Ціна 5 с.

І. Шевченко яно „атеїст“ та поет „ненависти“. II. Безіменні „герої“ і їх кертична робота. (Дві відповіді клеветникам Шевченка). Львів 1910. мал. 8° ст. 16. — Ціна 10 с.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Глядаю старшої помічниці

з поважними порученнями до веденя невеликої чисто домашньої господарки. — С. Вітонякова в Утішкові, п. Красне-дворець.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. Телефон ч. 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюванє кредиту своїм членам різними способами обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потручення податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Шадниці поштової ч. 35.527

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3,721.268—

Удїли членські К 284.195—

Позички уділені К 3,471.478—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Розклад залізничних поїздів
важний від 1. мая 1910

До Львова	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Краків	5:50	8:55	1:30	5:45	10:15
Краків	7:27	10:10	1:15 B	8:40	2:30
Тарнопа	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	7:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	7:53	9:30
Черновець	—	—	—	6:35	12:20
Станіславона	5:45	—	—	—	—
Коломи	—	10:21	—	—	—
Ходорова	7:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	1:45	4:25	7:41	11:02
Стрия	—	—	—	10:19 D	—
Рави рускої	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Яворов	7:32	12:00	—	8:00	—
Брухович	7:49 K	1:20	4:03	3:26 K	—
Львів	—	11:15	—	—	12:10
Янова	8:15	1:10 K	5:00	9:26 K	10:07 K
Любін	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40 P
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Винник	7:26	—	—	6:29	1:55 A
На Личків з:					
Підгаєць	—	10:33	—	9:28	—
Винник	7:10	—	—	6:13	1:39 A

З Львова	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Краків	6:04	8:40	3:55	7:45	12:40
Краків	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:50	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:35
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:56
Станіславона	—	—	2:52	—	—
Коломи	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 B	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбор	8:00	9:05	3:40	—	10:40
Рави рускої	7:34	—	2:31	7:10	11:35 B
Яворов	7:32	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	10:05 D	2:35 B	8:38 B	11:35 B
Брухович	7:34	12:25 B	4:24 B	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Янова	8:20	10:20 K	1:35 H	3:35	6:39 K
Любін	6:00	9:05	2:15 P	3:40	10:40
З Підзамче о:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	—	—	1:30	—	11:35 A
З Личків до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Винник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим другом. — *) Ліпше в неділі.

A = лише в середині і суботи. — B = від 15:6 до 30:9 щоденно; V = в день перед кождою неділею і святами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і святах обох обрядів. — Д = від 19:6 до 11:9 в неділі і рим-кат. свята. — З = від 1:6 до 30:9 щоденно. — K = від 1:5 до 30:9 щоденно. — Л = від 1:6 до 31:8 щоденно. — H = від 1:5 до 11:9 в неділі і рим. кат. свята. — P = від 15:5 до 11:9 в неділі і рим. кат. свята.